

Irányelvek készültek a pszichoszociális fogyatékossgal élő személyek igazságszolgáltatáshoz való hozzáféréséről

A Mental Health Europe által kiadott irányelvek alapja, hogy az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés a jogállamiság egyik alapelve, és a jogok érvényesítése emberi jog. Más szavakkal, az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés az a jog, amely lehetővé teszi és felhatalmazza az egyéneket jogaik érvényesítésére és a jogorvoslatra. Az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés néhány gyakori eleme a tisztességes eljáráshoz való jog, a tisztességes eljárás, a bírósághoz fordulás, a védelem, a hatékony jogorvoslat. Az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés kulcsfontosságú annak biztosításához, hogy minden emberi jog maradéktalanul érvényesüljön, ez pedig különösen fontos azok számára, akiket a megkülönböztetés és a befogadás akadályai fenyegetnek. Garantálja, hogy minden egyént egyenrangúnak kell tekinteni, függetlenül korától, nemétől vagy fogyatékossgától, fajától, vallásától vagy bármely más személyes, vagy társadalmi körülménytől. Ez rendkívül fontos alapelv, mivel a törvényekben, eljárásokban és gyakorlatokban még mindig jelen vannak a rendszer torzításai, a strukturális egyenlőtlenségek és a megbélyegzés. Míg az igazságszolgáltatási rendszerben való eligazodás nehéz és idegen lehet annak, aki nem ismeri azt, ezek az elemek további akadályokat képezhetnek a fogyatékossgal élők, köztük a pszichoszociális fogyatékossgal élő személyek számára, mivel meggátolják őket abban, hogy jogaikat másokkal egyenlő alapon élvezhessék. Káros vagy jogtalan következményekkel is járhatnak az egyénre nézve az eljárásban: a hozzáférhetetlen információ, vagy a támogatás hiánya, a jogi lépések és az időben történő lépések megértéséhez, míg a negatív hozzáállás vagy megbélyegzés a hitelesség hiányához vezethet.

Ennek a dokumentumnak az a célja, hogy útmutatást adjon, hogy mit jelent a gyakorlatban az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés, a pszichoszociális fogyatékossgal élő személyek számára és hogyan biztosítható e jog tiszteletben tartása és végrehajtása. Az anyagban vázolt jogok és alapelvek az egész igazságszolgáltatási rendszerre vonatkoznak, azaz minden jogi (polgári, büntető- és közigazgatási) eljárásra és eljárási szakaszra a jogerős ítéletig, vagy az ítélet kihirdetéséig. Ennek megfelelően ezek az iránymutatások az igazságszolgáltatás valamennyi ágán belül bármely érdekeltnek és a jogi eljárások bármely résztvevőjének segítségére lehetnek. De segítséget nyújthatnak a törvényhozóknak és a döntéshozóknak, valamint az igazságszolgáltatásnak, a bűnüldöző szervezeteknek, az igazságszolgáltatási és közszolgálati tisztviselőknek. A gyanúsítottak és vádlottak, ügyvédek, (esküdtek, vagy ülnökök) tanúk, sértettek, fogvatartottak és igénylők számára is előnyös lehet – és nem korlátozódik csak rájuk. Ennek a dokumentumnak az a célja, hogy útmutatást adjon a pszichoszociális fogyatékossgal élő személyeknek és az őket képviselő szervezeteknek az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés megértésében.

Az irányelvek az MHE honlapján megtalálhatók.

Kun Viktória